

Kgetha metswalle e lokileng

Sesotho

Khanyisa Mukansi

Kgetha metswalle e lokileng

E ngotswe ke Khanyisa Mukansi
Motaki wa ditshwantsho ke Lutfia Ebrahim-Kamish

E fotoletswe ke Mpho Ntaka

GRADE 2

Ke hoseng ha letsatsi la pele la sekolo, baithuti
ba thabetse ho kena sehlopheng sa bobedi.

Ba ne ba apere diaparo tsa bona tsa sekolo tse
ntsho le bosehla.

Ba ile ba dumediswa ke titjhere ya bona
Mme Moeti.

Mme Moeti o ne a le motlotlo haholo ka
sehlopha sa hae abile a ntse a ba kgothatsa le
ho ba tshehetsa dithutong tsa bona.

Ho ne ho rena kgotso fela ka phaposing ya
borutelo.

Kgotso e na e ile ya qala ho senyeha ka phaposing nakong eo baithuti ba neng ba qala ho lahlehelwa ke dipensele tsa bona ho sa tsejwe hore di nkilwe ke mang.

Ho ile ha batlwa dipensele empa dipensele tsa se ka tsa fumanwa.

Sena se ile sa makatsa le ho kgathatsa titjhere Moeti.

Bothata bona ba dipensele tse nyamelang bo ile ba tswela pele.

Baithuti ba bang ba ne tlaleha le hore dijo tsa bona di lahlehile.

Ba ile ba makala nakong ya kgefu ho fumana dikhafotini tsa bona tsa dijo di se di sena letho.

Baithuti ba bang ba ile ba bolawa ke tlala,ba lapa ba ntse ba shebelletse ba bang ha ba e ja.

Tijhere Moeti o ile a tlameha ho ba rekela bohobe le senomaphodi hore fela ba mpe ba tshwarise mala le hona ho ba le ho hong hoo ba ho jeleng.

Leshodu la batluwa la se ke la fumanwa.

Ho ne ho hlakile hore ho na le leshodu ka phaposing.

Baithuti ba ne ba se ba tshwanelo ke hore ba itshwarele dikhafotini tsa bona tsa dijo ka dinako tsohle.

Ba ne ba se ba sa kgone ho bapala ka bolokolohi hobane nako enngwe le enngwe ba tlamehile ba dule ba shebane le dintho tsa bona hore di se nyamele.

Titjhere Moeti o ile a tla ka leqheka la ho rera ho notlella dikhafotini tsa dijo ka khabotong ya phaposi.

Empa pele ho moo o ile a kgalemela baithuti ba neng ba utswa le ha ho ne ho sa tsebahale hore ke bo mang.

O ile a tshepisa hore leshodu lona le tla be le fumanehe ka le leng la matsatsi.

clean
green

Ka mora matsatsi a seng makae tjhelete ya baithuti ba bang ya nyamela.

Letsatsi le letsatsi baithuti ba babedi kapa ba bararo ba ne ba tlaleha ka tjhelete ya bona e lahlehileng.

Ka makgetlo a mang ba ne ba fumana mekotla ya bona ya dibuka e butswe, mme tjhelete ya bona e utswitswe.

Titjhere o ne a tsielehile empa a sa kgolwe hantle ha baithuti ba lla ka tjhelete tsa bona tse utsutsweng.

Yaba o dumela sena ha ka le leng la matsatsi tjhelete e ile ya utsuwa ka mokotleng wa hae.

Leshodu le sa tsejweng le ne le e na le matla hodima sehlopha sa phaposi eo.

Titjhere Moeti o ile a ngolla batswadi mangolo ho ba tsebisa ka leshodu la ka phaposing.

Titjhere o ile a boela a kopa batswadi ho ruta bana ba bona hore ba se ke ba ithuta ho utswa dintho le ditjhelete tse eseng tsa bona.

Ho ne ho se na motswadi ya neng a dumela hore ngwana wa hae ke leshodu.

Mosuwehlooho wa sekolo ena o ne a kgalemela baithuti a ba hlokomedisa ka kotsi ya ho utswa.

O ile a kopa mashodu hore a inehèle ho yena e le hore a tle a ba fumanele thuso.

Ka letsatsi le leng Dimpho o ile a ya ho titjhere a lla.

A fihla a bolella titjhere Moeti hore buka ya hae e utswitswe.

Dimpho e ne e le moithuti ya bohlale haholo ka phaposing ya hae.

Buka ya hae e ile ya nyamela kamora kgefutso.
Mokotla wa hae wa sekolo o ile a o fumana
o butswe.

Buka ya hae ya boikwetliso ya Sesotho e ne e
le siyo, e utsutswe ke leshodu le sa tsejweng.

Buka ena e ile ya batlwa hohle e ka sitana le mekotleng ya baithuti ba bang, empa ya se ke ya fumanwa.

Titjhere o ile a kopa baithuti bohle hore ba tle ka pele mme moithuti e mong le e mong o ne a lokela ho phahamisa matsoho .

Sena e ile ya eba bothata ho Tsietsi mora Marumo.

O ne a dula a theolela matsoho a hae a phahamisitsweng mpeng ya hae.

Titjhere o ile a bolella Tsietci hore a eme
bohareng ba phaposi mme a mokopa hore a
phahamisetse matsoho a hae hodimo mme a
qhomele hodimo.

Tsietci o ile a qhoma ha nngwe mme a tshwara
mpa ya hae, eitse ha a tlola lekgetlo la bobedi,
buka ya tswa jeresing ya hae.

Tsietci a leka ho sutumelletsa buka eo morao
empa e ile ya wela maotong a hae.

Mahlo kaofela a baithuti a ile a tsepama le ho sheba ho Tsietsi.

Baithuti ba ile ba etsa lerata, ba mo tsheha mme ba mo soma.

Ba ile ba hoeletsa: “Tsietci wa Marumo ke leshodu!”

Tsietci o ne a sa kgolwe hore sena se etsahala ho yena,a nahana hore o a lora.

O ne a lakatsa eka lefatshe le ka buleha mme la mo kwenya.

Baithuti ba bangata ba ne ba thabetse hore
Tsietsi o ile a fumanwa a tshwere buka ya
Dimpho.

Tsietsi o ne a e na le metswalle e meng e
meraro e neng e le dikgathatso le yona.

Ba ne ba dula ba kgathatsa banana le
bashanyana ba banyenyane ka phaposing ya
borutelo.

Taba ena e ne e sa ka ya tlalehwa ho titjhere.

Baithuti ba ne ba tshaba ho shapuwa ke Tsietsi
le metswalle ya hae.

Tsietsi jwale o ile a fumanwa mme a sheba
fatshe ka dihlong le hore jwale baithuti ba
sekolo kaofela ba se ba tseba hore leshodu ke
mang.

Titjhere o ile a bolella Tsietci hore a nke buka eo
e maotong a hae mme a mo kopa hore a bale
lebitso le ngotsweng bukeng eo.

Baithuti bohle ba ile ba kgutsa mme ba
mamela ha Tsietci a ntse a bala lebitso le
hlahellang bukeng eo.

Tsietci o ile a bala lebitso la Dimpho ka dihlong
abile a thothomela.

Baithuti ba ile ba mo tsheha ba mo soma ba re
ke leshodu.

Kaofela ba ne ba thabetse hore leshodu le
fumanwe.

Titjhere o ile a thodisa baithuti mme a tshedisa
le ho tshirelletsa Tsietci ho baithuti ba bang
hona ka phaposing eo ya bona ba neng ba
mo soma.

Titjhere o ile a neha baithuti mosebetsi oo ba
lokelang ho o ngola,yaba o ya le Tsietci ka
ofising ya Mosuwehlooho wa sekolo.

Tsietci o ile a dumela hore o utswitse buka
ya Dimpho.

O ne a sa thabele hore Dimpho o sebetsa ka
thata le ho mo feta ka matshwao ka phaposing.

Tsietci a boela a bolela le hore o nale metswalle
ya hae e meng eo a neng sebedisana le yona
diketsong tsena tse mpe.

A bolela tsohle tseo ba di entseng ka phaposing.

Titjhere o ile a kgutlela ka phaposing ho ya lata
metswalle ena e meng ya Tsietci.

Metswalle ena e meng ya Tsietsi ha ya ka ya dieha ho hlahisa le ho bolela diphoso tsohle tsa bona tseo ba di entseng mmoho.

Ba ile ba dumela hore ke bona ba neng ba utswa dipensele, dijo le tjhelete tsa baithuti ba bang.

Batswadi ba bona ba ile ba bitsetswa sekolong mme ba ne ba sa dumele hore bana ba bona ke mashodu.

Ba ile ba kopa tshwarelo ka pela mosuwehlooho wa sekolo le tijhere ya bona ba tshepisa ho lefa ditjhelete tsohle bakeng sa dintho tsohle tseo ba ileng ba di utswetsa baithuti mmoho le bona.

Ba boela ba tshepisa hore ba tla ruta baithuti mmoho le bona ho qoba ho utswa hobane ho utswa ha ho a loka ,le hore qetellong o tla tshwarwa.

Tsietsi le metswalle ya hae ba ile ba kgutlela ka phaposing ya borutelo ka dihlong tse makatsang .

Ba ne ba swabile haholo, ba lla ba bile ba kopa tshwarelo ka pela baithuti mmoho le bona.

Ba ile ba kopa hore ba tshwarelwé diphoso tsa bona tsohle.

Ba ne ba hlajwa ke dihlong mme ba ikokobeditse.

Motho o ne a ka ba utlwela bohloko.

Baithutimmoho le bona ba ne ba sa dumele hore ke bona ba ntseng ba kgathatsa le ho utswa ka phaposing.

Titjhere o ile a ba fa mosebetsi wa ho hlwekisa ka phaposing. Mosebetsi ona ba ne ba tla o etsa kgwedi kaofela.

Ba ile ba lokela hore ba phedisane ka kgotso le baithuti mmoho le bona.

Titjhere o ile a ba arohanya mme a ba fumanela metswalle e meng eo e neng e lokile.

O ile a boela a kopa baithuti hore ba se ke ba tshwara Tsietsi le metswalle ya hae hampe.

Ho tloha tsatsing leo Tsietsi le metswalle ya hae ba ile ba fetoha ya eba bana ba lokileng.

DITEBOHO

E ngotswe ke
Khanyisa Mukansi

Motaki wa ditshwantsho ke
Lutfia Kamish-Ebrahim

Mohlophisi 1
Pandelani Claudine Rambau

Mohlophisi 2
Deborah Shilenge

Mohlophisi 3
Rebecca Maluleke

Moqapi
PixelPing Design

Mofetoledi
Mpho Ntaka

Mosireletsi wa Boleng
Matebogo Makhutle

ISBN 978-0-638-00768-8

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

